

OHARA DONOVETSKY

Gramatica
LIMBII ROMÂNENE
ca o poveste

CORINT

Cuvânt-înainte

Sunt profesor de limba română. Predau gramatica limbii române de peste 20 de ani. În tot acest timp, am observat că o modalitate de a ajuta elevii să înțeleagă anumite noțiuni gramaticale este cea alegorică sau analogică. Este principalul motiv pentru care am scris această carte. M-a preocupat să facilitez însușirea de cunoștințe mai ales pentru morfologie, iar pentru sintaxă, să arăt funcțiile sintactice cele mai frecvente ale părților de vorbire abordate, urmărind, pe de o parte, programele naționale și, pe de altă parte, cărțile de gramatică ale specialiștilor în domeniu.

Cartea este gândită ca sprijin în însușirea bazelor gramaticii limbii române și pornește de la explicarea noțiunilor de bază din morfologie. Pentru o înțelegere adecvată a acestora, am ales să prezint anumite aspecte referitoare la sintaxa propoziției. Am scris această carte, așadar, ca urmare a experienței de predare a conceptelor și a regulilor fundamentale de care este nevoie pentru o bună înțelegere și o adecvată operare cu noțiunile fundamentale ale gramaticii. În consecință, această abordare oferă o modalitate de învățare verificată de practica predării. De aceea, în anumite situații, am atras atenția asupra greșelilor frecvente, dar și asupra dificultăților pe care le-am observat în însușirea conceptelor sau în exersarea deprinderii de analiză.

Al doilea motiv pentru care vă propun această carte provine din observația că, prin joc, învățarea poate fi mai eficientă. Numesc *joc* valorificarea, aici, a alegoriilor pe care construiesc demonstrațiile. Acestea asigură suportul concret și, de multe ori, ludic al noțiunii sau al regulii gramaticale urmărite.

Nu în ultimul rând, am dorit să realizez o carte de gramatică în care regulile să fie prezentate sintetic, reduse la esență, în speranța că pot oferi un suport clar și sistematic de învățare și, deloc lipsit de importanță, în egală măsură, de uz autodidact.

Lucrarea are pentru fiecare capitol exerciții care să vă ajute să aplicați imediat regula sau informația oferită. Exercițiile au ca suport pentru aplicarea regulii texte pe care le-am creat special pentru aceasta, texte care, prin tematica lor, rămân tot în lumea poveștilor. Vă va fi deci util să aveți la îndemână un creion cu ajutorul căruia să subliniați ce vi se pare important, apoi să rezolvați direct pe carte exercițiile.

Prin urmare, fiți inteligenți, optimiști și creativi!
Succes!

Ohara Donovetsky

CAPITOLUL I

Primii pași

Predând gramatica limbii române atât elevilor de gimnaziu, cât și celor de liceu sau adulților, am observat că prima informație clară de care au nevoie este cea referitoare la înțelegerea diferențelor esențiale dintre MORFOLOGIE și SINTAXĂ.

Așadar, dragii mei, **fundamental** este să înțelegem următoarele:

▶ toate cuvintele dintr-o limbă sunt *forme* și, în consecință, intră în MORFOLOGIE sub diferite denumiri (substantiv, pronume, verb etc.);

▶ formele, în practica limbii, primesc *funcții* și, astfel, cu alte denumiri, intră în SINTAXĂ.

Ca să înțelegeți mai ușor cele două compartimente ale limbii – morfologia și sintaxa – vă propun să priviți următoarele două coloane:

I.

1. SUBSTANTIV
2. PRONUME
3. VERB
4. ADJECTIV
5. NUMERAL
6. ARTICOL
7. ADVERB
8. PREPOZIȚIE
9. CONJUNCȚIE
10. INTERJECȚIE

II.

- SUBIECT
- PREDICAT
- ATRIBUT
- COMPLEMENT

Ei, și acum, să începem povestea ...

Să încercăm să învățăm gramatica limbii române ca pe o poveste

Prin urmare, vă invit să vă imaginați că cele numite sub I, respectiv sub II, compun două *ținuturi* diferite, putem să le numim și *împărății*, dacă vă place:

– I, morfologia (în greacă, „*morphos*” înseamnă *formă*) cuprinde domeniul formelor, deci al acelor cuvinte pe care le denumim în mod tradițional *părți de vorbire*; sunt cuvintele care pot suferi modificări ale structurii în timpul vorbirii, adică al întrebuirii lor; iată o sugestie: gândiți-vă la acest domeniu ca la un „ținut” – hai să-i zicem, prima „împărăție” – în care „locuiesc” diferite forme care își modifică înfățișarea în relație unele cu altele: substantivele, verbele, pronumele etc.; atenție însă, unele sunt „înțepenite” într-o singură formă: prepozițiile, conjuncțiile, interjecțiile;

– II, sintaxa înseamnă domeniul funcțiilor, deci al rolurilor pe care formele le iau în procesul elaborării de enunțuri; acum imaginați-vă acest „ținut” ca pe o a doua „împărăție” în care intră „formele” din prima „împărăție”, atunci când vor „să îmbrace” anumite „haine” ca să devină „importante” în funcții de subiect, predicat, atribut, complement.

Așadar, pentru a vă fixa cele două domenii, rețineți schema de mai jos:

MORFOLOGIA
cuprinde forme

SINTAXA
cuprinde funcții

Aplicație

Notați cu creionul în spațiile punctate cuvântul potrivit:

1. Morfologia cuprinde domeniul sau al Acestea sunt în număr de..... Ele sunt:

....., , , , ,
....., , , ,

2. Sintaxa este „ținutul” care cuprinde Acestea sunt:,

.....,,

Gramatica limbii române ca o poveste oferă o modalitate eficientă, dar și distractivă de învățare a gramaticii limbii române. Prin alegorii din lumea basmelor, aceasta vine în ajutorul tuturor celor care vor să se familiarizeze și să-și consolideze conceptele de bază ale morfologiei limbii române. Scopul cărții este să prezinte noțiunile și regulile cele mai importante pentru a crea deprinderi corecte de analiză gramaticală.

În egală măsură, volumul conține scurte exerciții pentru aplicarea imediată a regulii explicate, precum și un inventar al greșelilor frecvente. Acolo unde a fost cazul, s-a atras atenția asupra dificultăților care pot apărea în învățare, în dorința de a oferi un sprijin eficient și, de ce nu, de uz autodidact.

Gramatica

LIMBII ROMÂNE

ca o poveste

ISBN: 978-973-135-787-4

9 789731 357874

www.grupulcorint.ro